

עד כמה פרקי רביעי בכורות

ל.

עין משפט נר מצוה

א [טושה יוד סי קט
סעי' ז]:
לה ב מיי פ"ח מהל'
שמעיה ויובל הלכה
טו:
ג [מיי פ"ח מהל' משכב
ומושב הל' יא]:
ד ר מיי פ"ח מהל' שמעיה
הלכה טז:
ה ה מיי פ"ח מהל' ז' ופ"ב
מהל' מעשר הלכה ז'
וכש"כ דלמאן על אחרי:
ו לה ו מיי פ"ח מהל' שמעיה
ויובל הל' טו ופ"ב
מהלכות מעשר שני הלכה א':
ז [טושה יוד סי קט סעיף
ז]:
ח [טושה שם סעי' ה]:

תרבא דאטמא במר דכנתא. כן גרים רצינו תם פירוט מר
בחילוף של כנתא כמו זמור דשחוטא דצפרק גיד הנשה
(חולין נד.) וכמו זמור י"ו דפרחלא דבצא קמא (דף קיג.):
מעשרות י"ט דבעו חומה חמיר ליה. מכאן מדקדק רצינו תם
כ"מ י"ט שהוכר מעשר אלא שביעית

תרבא דאטמא. חלב הכליות שעל הירך: **זמר** י"ט דנתא. צחוקת
חלב טהור הנקרא כנתא וצבעו אטריי"ל כמו הדגה דכנתא
לדמרינן ששחיתת חולין (דף מח.): **לעולם כרבי שמעון**. ללא קניס
אלא צמדי דדמי לאיסורא וצאיסורא גופיה צמדי דעמיד י"ט איסורא

דמינן אמוני: **גרו באמוני**. גרוויס
ומשוכים אחר אגוזים: **ומשכש לני**
צמחים. מטעה אותם בצמחים וסוכרין)
לצני העצמים ומציאין לו החלב
שגובין אותו מאציהן והוא מוכר
זמר דכנתא: **מתני'** אינו חשוד

תרבא דאטמא (ב) במר א' דכנתא *קנסיה רבא
לזבוני אפי' אמוני אמר ליה רב פפא לרבא י'
כמאן כרבי יהודה אי כרבי יהודה אפי' מים
ומלח נמי לעולם ר' שמעון ובאיסורא י' דגופיה
קנסין ליה סתם דרדקי גרו באמוני ואזיל
ומשבש לבני טבחיו וגרי להו באמוני ומייתו
ליה תרבא דאטמא ומזבין ליה במר י' דכנתא:
מתני' החשוד על השביעית אינו חשוד על
המעשרות החשוד על המעשרות אינו חשוד
על השביעית החשוד על זה ועל זה חשוד על
הטהרות ויש ישהו חשוד על הטהרות ואינו
חשוד לא על זה ולא על זה היה הכלל (ב)

על המעשרות. ולוקחין ממנו תבואה
שאר שני שצוב ואין לריכס לעשר
ודאי אלא דמאי. וטעמא דכולה מתני'
מפרש בגמ': **גמ'** צני חומה. דאינו
יכול ללכוד מעשר שני אלא לפניס
מחומת ירושלים דכתיב (דברים יד)
ואכלת לפני ה' אלהיך וגו':
טהרות. דרבנן נינהו שיהא אדם
אוכל חולין צטהרה: **הא חשוד**.
על הטהרות חשוד על השביעית:

הגהות הב"ח
(א) במשנה זה הכלל כל
החשוד: (ב) ר"ש ד"ה ר'
ינאי וכו' הא חשוד חשוד
בגון:

דכי נאמן על הטהרות דנאמן על
השביעית כיון דוהג נהג פרושים
שאוכל חולין צטהרה:

הגהות הב"ח
(א) במשנה זה הכלל כל
החשוד: (ב) ר"ש ד"ה ר'
ינאי וכו' הא חשוד חשוד
בגון:

מתני' כשראינוהו נוהג בצניעא
בתוך ביתו. שמהר מן
השביעית משמע דעם הארץ י"ט קממא

הגהות הב"ח
(א) במשנה זה הכלל כל
החשוד: (ב) ר"ש ד"ה ר'
ינאי וכו' הא חשוד חשוד
בגון:

חשוד אשביעית כמו אטהרות ומימה
דצקסו הניוקין (גיטין סא.) קאמר מאי
שנא רישא ועמא שנא סיפא דמינקל
באשט עם הארץ ומחמיר על החשודה
על השביעית וקאמר רבא הכא צמאי
עסקינן צעם הארץ דרבי מאיר
וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי
טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי
שביעית קמני החשודה משמע דסתם

השביעית משמע דעם הארץ י"ט קממא
חשוד אשביעית כמו אטהרות ומימה
דצקסו הניוקין (גיטין סא.) קאמר מאי
שנא רישא ועמא שנא סיפא דמינקל
באשט עם הארץ ומחמיר על החשודה
על השביעית וקאמר רבא הכא צמאי
עסקינן צעם הארץ דרבי מאיר
וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי
טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי
שביעית קמני החשודה משמע דסתם

עמי הארץ חשוד אטהרות ולא חשוד
אשביעית ומינה מתא דלית לגבי
ולטמון גבי עם הארץ דחשוד אטומאה
וטהרה ולא אסרינן מטעם שביעית
אין לדקדק כלום דלמא צשאר שני
שצוב איירי יהיא ולא בשביעית או
שפירות הידועים שאינם של שביעית
דה"כ איירי שפירות הידועים שסם
מתוקנים לרצח לית ליה שניויה ועוד
דלצי ריב עמי הארץ מעשרין ועוד
קשיא מכאן לפירוש ר"ת דמפרש

השביעית משמע דעם הארץ י"ט קממא
חשוד אשביעית כמו אטהרות ומימה
דצקסו הניוקין (גיטין סא.) קאמר מאי
שנא רישא ועמא שנא סיפא דמינקל
באשט עם הארץ ומחמיר על החשודה
על השביעית וקאמר רבא הכא צמאי
עסקינן צעם הארץ דרבי מאיר
וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי
טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי
שביעית קמני החשודה משמע דסתם

צ"ב דכחצות (דף נד.) גבי שלי חדש
ושל חצרי ישן דסתם עם הארץ אפי'
דחשוד אדמאי לא חשוד אשביעית
וסותר פירוש רצינו שמואל דמפרש
חדש ישן דעמי משום שביעית וכי
משיי הסם רוב עמי הארץ מעשרין
רוצה לומר דהוא הדין שביעית וכמה
קושיות י"ט דמקשה רצינו תם על פי'
רצינו שמואל כמו שפירש צחצחות
ומפרש י"ט חדש וישן להשגיח המקמ
בעלמא קאמר ולא לענין איסור והיתר

השביעית משמע דעם הארץ י"ט קממא
חשוד אשביעית כמו אטהרות ומימה
דצקסו הניוקין (גיטין סא.) קאמר מאי
שנא רישא ועמא שנא סיפא דמינקל
באשט עם הארץ ומחמיר על החשודה
על השביעית וקאמר רבא הכא צמאי
עסקינן צעם הארץ דרבי מאיר
וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי
טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי
שביעית קמני החשודה משמע דסתם

היכי חשודי אדמאי דאורייתא חשודי נמי אשביעית
ודוחק להעמיד סתם עם הארץ כ"מ דלא חשוד אשביעית כשראינוהו נוהג צניעא בתוך ביתו ועוד קשיא מהא דתנן בנס' דמאי (פ"ג מ"ד)
ומיימנין לה נמי צהניוקין (גיטין סא.) המולך חמין לטמון כותי או לטמון ע"ה אינו חושש לא משום מעשר ולא משום שביעית משמע דסתם עמי
הארץ חשודי אשביעית וי"ל י"ט משום כותי נקט שביעית אי נמי בודאי חשוד איירי וכן היהא דהלוקח לולב מחצירו שביעית דקאמר עלה צפ'
לולב הגזול (סוה"ט.) דאין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ וכן הא דמיימי פרק קמא דחולין (דף נ.) הנותן לשכנתו עיסה לאפות וקדירה
לצלל אינו חושש לשאור ולתכלין שבה לא משום שביעית ולא משום מעשר ואם אמר עשה לי משליכי חושש כו' כל הני מיימי בודאי חשוד ואי'
היכי מוכח מינה בחולין דגורו על מערצות דמאי דלמא חשוד גרע מתסם עם הארץ לגבי מעשר ראשון דמנוכח צבילה הניוקין (גיטין סא.) לאצני
וי"ל דלרבא פריך דלא חמיר ליה: י"ט **באתריה** דרבי יהודה חמירא להו שביעית. ולכן חשוד אטעמא ותימה דהא צפ"ק דשבת

השביעית משמע דעם הארץ י"ט קממא
חשוד אשביעית כמו אטהרות ומימה
דצקסו הניוקין (גיטין סא.) קאמר מאי
שנא רישא ועמא שנא סיפא דמינקל
באשט עם הארץ ומחמיר על החשודה
על השביעית וקאמר רבא הכא צמאי
עסקינן צעם הארץ דרבי מאיר
וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי
טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי
שביעית קמני החשודה משמע דסתם

(דף פ.) אמרין דבתרומה כיון דאפשר למיעבד כדשמואל דחטה אחת פוטרת את חכרי לא חשודי נמי גבי מעשר שני לא הוה לן למיחשדיה
כיון דאפשר למיעבד כדשמואל דהקדש שוה מנה שחללו על שוה פרוטה מחולל דהוא הדין י"ט מעשר שני וצשאלתות דרב אחאי הוא צבילה על
כרס רבעי שמחללין אותו על דבר מועט ומועט שני ונטע רבעי דין אחד להם כ"מ דקדש קדש גמרינן להו מהדדי כדאיחא צפרק שני
דקדושין (דף נד.) ואפי' לכתחלה מסתבר דשרי כמו גבי הקדש צמסכת ערכין (דף נט.) דשרי צומן הזה גבי יהוא גברא דאחרימינהו לנכסיה
והא דמוקי צפרק התקבל (גיטין דף סה.) היהא דכילד מערימין על מעשר שני צמעשר צומן הזה דרבנן היה יכול להקשות צומן הזה
מאי הטרמה כ"כ לפטור מחומם והלא יכול לחלל לשוה מנה על שוה פרוטה אלא ממלק ליה צפירכא אחרימי ואמנה העבריה צומן
הזה מי איכא וכן מעשים בכל יום שאנו מחללין כרס רבעי שוה מנה על שוה פרוטה וי"ל דלא דמי מעשר לתרומה דפעמים שאין
לו פרוטה מוזמנת לחלל עליה וגם אין לו כי אם מעט מעשר כנגד שוה פרוטה ואינו רוצה ליתן פרוטה כנגדו:

השביעית משמע דעם הארץ י"ט קממא
חשוד אשביעית כמו אטהרות ומימה
דצקסו הניוקין (גיטין סא.) קאמר מאי
שנא רישא ועמא שנא סיפא דמינקל
באשט עם הארץ ומחמיר על החשודה
על השביעית וקאמר רבא הכא צמאי
עסקינן צעם הארץ דרבי מאיר
וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי
טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי
שביעית קמני החשודה משמע דסתם

על המעשר חשוד על השביעית ומאן חכמים רבי מאיר היא דאמר חשוד לדבר
אחד הוי חשוד לכל התורה כולה רבי יונה ור' ירמיה תלמידי ר' זעירא ואמרי
לה ר' יונה ור' זעירא תלמידי ר' יוחנן חד אמר אבל חב"א חשוד על השביעית
חשוד

השביעית משמע דעם הארץ י"ט קממא
חשוד אשביעית כמו אטהרות ומימה
דצקסו הניוקין (גיטין סא.) קאמר מאי
שנא רישא ועמא שנא סיפא דמינקל
באשט עם הארץ ומחמיר על החשודה
על השביעית וקאמר רבא הכא צמאי
עסקינן צעם הארץ דרבי מאיר
וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי
טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי
שביעית קמני החשודה משמע דסתם

השמה לר' אילעא דחשוד אטהרות דרבנן חשוד אשביעית כל שכן סתם עמי הארץ דכי היכי דחשודי אדמאי דאורייתא חשודי נמי אשביעית
ודוחק להעמיד סתם עם הארץ כ"מ דלא חשוד אשביעית כשראינוהו נוהג צניעא בתוך ביתו ועוד קשיא מהא דתנן בנס' דמאי (פ"ג מ"ד)
ומיימנין לה נמי צהניוקין (גיטין סא.) המולך חמין לטמון כותי או לטמון ע"ה אינו חושש לא משום מעשר ולא משום שביעית משמע דסתם עמי
הארץ חשודי אשביעית וי"ל י"ט משום כותי נקט שביעית אי נמי בודאי חשוד איירי וכן היהא דהלוקח לולב מחצירו שביעית דקאמר עלה צפ'
לולב הגזול (סוה"ט.) דאין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ וכן הא דמיימי פרק קמא דחולין (דף נ.) הנותן לשכנתו עיסה לאפות וקדירה
לצלל אינו חושש לשאור ולתכלין שבה לא משום שביעית ולא משום מעשר ואם אמר עשה לי משליכי חושש כו' כל הני מיימי בודאי חשוד ואי'
היכי מוכח מינה בחולין דגורו על מערצות דמאי דלמא חשוד גרע מתסם עם הארץ לגבי מעשר ראשון דמנוכח צבילה הניוקין (גיטין סא.) לאצני
וי"ל דלרבא פריך דלא חמיר ליה: י"ט **באתריה** דרבי יהודה חמירא להו שביעית. ולכן חשוד אטעמא ותימה דהא צפ"ק דשבת

השביעית משמע דעם הארץ י"ט קממא
חשוד אשביעית כמו אטהרות ומימה
דצקסו הניוקין (גיטין סא.) קאמר מאי
שנא רישא ועמא שנא סיפא דמינקל
באשט עם הארץ ומחמיר על החשודה
על השביעית וקאמר רבא הכא צמאי
עסקינן צעם הארץ דרבי מאיר
וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי
טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי
שביעית קמני החשודה משמע דסתם

דאמרין דבתרומה כיון דאפשר למיעבד כדשמואל דחטה אחת פוטרת את חכרי לא חשודי נמי גבי מעשר שני לא הוה לן למיחשדיה
כיון דאפשר למיעבד כדשמואל דהקדש שוה מנה שחללו על שוה פרוטה מחולל דהוא הדין י"ט מעשר שני וצשאלתות דרב אחאי הוא צבילה על
כרס רבעי שמחללין אותו על דבר מועט ומועט שני ונטע רבעי דין אחד להם כ"מ דקדש קדש גמרינן להו מהדדי כדאיחא צפרק שני
דקדושין (דף נד.) ואפי' לכתחלה מסתבר דשרי כמו גבי הקדש צמסכת ערכין (דף נט.) דשרי צומן הזה גבי יהוא גברא דאחרימינהו לנכסיה
והא דמוקי צפרק התקבל (גיטין דף סה.) היהא דכילד מערימין על מעשר שני צמעשר צומן הזה דרבנן היה יכול להקשות צומן הזה
מאי הטרמה כ"כ לפטור מחומם והלא יכול לחלל לשוה מנה על שוה פרוטה אלא ממלק ליה צפירכא אחרימי ואמנה העבריה צומן
הזה מי איכא וכן מעשים בכל יום שאנו מחללין כרס רבעי שוה מנה על שוה פרוטה וי"ל דלא דמי מעשר לתרומה דפעמים שאין
לו פרוטה מוזמנת לחלל עליה וגם אין לו כי אם מעט מעשר כנגד שוה פרוטה ואינו רוצה ליתן פרוטה כנגדו:

השביעית משמע דעם הארץ י"ט קממא
חשוד אשביעית כמו אטהרות ומימה
דצקסו הניוקין (גיטין סא.) קאמר מאי
שנא רישא ועמא שנא סיפא דמינקל
באשט עם הארץ ומחמיר על החשודה
על השביעית וקאמר רבא הכא צמאי
עסקינן צעם הארץ דרבי מאיר
וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי
טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי
שביעית קמני החשודה משמע דסתם

על המעשר חשוד על השביעית ומאן חכמים רבי מאיר היא דאמר חשוד לדבר
אחד הוי חשוד לכל התורה כולה רבי יונה ור' ירמיה תלמידי ר' זעירא ואמרי
לה ר' יונה ור' זעירא תלמידי ר' יוחנן חד אמר אבל חב"א חשוד על השביעית
חשוד

השביעית משמע דעם הארץ י"ט קממא
חשוד אשביעית כמו אטהרות ומימה
דצקסו הניוקין (גיטין סא.) קאמר מאי
שנא רישא ועמא שנא סיפא דמינקל
באשט עם הארץ ומחמיר על החשודה
על השביעית וקאמר רבא הכא צמאי
עסקינן צעם הארץ דרבי מאיר
וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי
טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי
שביעית קמני החשודה משמע דסתם

השמה לר' אילעא דחשוד אטהרות דרבנן חשוד אשביעית כל שכן סתם עמי הארץ דכי היכי דחשודי אדמאי דאורייתא חשודי נמי אשביעית
ודוחק להעמיד סתם עם הארץ כ"מ דלא חשוד אשביעית כשראינוהו נוהג צניעא בתוך ביתו ועוד קשיא מהא דתנן בנס' דמאי (פ"ג מ"ד)
ומיימנין לה נמי צהניוקין (גיטין סא.) המולך חמין לטמון כותי או לטמון ע"ה אינו חושש לא משום מעשר ולא משום שביעית משמע דסתם עמי
הארץ חשודי אשביעית וי"ל י"ט משום כותי נקט שביעית אי נמי בודאי חשוד איירי וכן היהא דהלוקח לולב מחצירו שביעית דקאמר עלה צפ'
לולב הגזול (סוה"ט.) דאין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ וכן הא דמיימי פרק קמא דחולין (דף נ.) הנותן לשכנתו עיסה לאפות וקדירה
לצלל אינו חושש לשאור ולתכלין שבה לא משום שביעית ולא משום מעשר ואם אמר עשה לי משליכי חושש כו' כל הני מיימי בודאי חשוד ואי'
היכי מוכח מינה בחולין דגורו על מערצות דמאי דלמא חשוד גרע מתסם עם הארץ לגבי מעשר ראשון דמנוכח צבילה הניוקין (גיטין סא.) לאצני
וי"ל דלרבא פריך דלא חמיר ליה: י"ט **באתריה** דרבי יהודה חמירא להו שביעית. ולכן חשוד אטעמא ותימה דהא צפ"ק דשבת

השביעית משמע דעם הארץ י"ט קממא
חשוד אשביעית כמו אטהרות ומימה
דצקסו הניוקין (גיטין סא.) קאמר מאי
שנא רישא ועמא שנא סיפא דמינקל
באשט עם הארץ ומחמיר על החשודה
על השביעית וקאמר רבא הכא צמאי
עסקינן צעם הארץ דרבי מאיר
וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי
טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי
שביעית קמני החשודה משמע דסתם

וחכמים

וחכמים

(א) היה מוכר חלב של ידך והיה
אומר שהוא טהור כ"ל וכו'
בעין ערך מכתבא ע"ש.

(א) ע"י ערך מכתבא
לדמי דגרבס מכתבא:
(ב) [למאן כ"ל יומא שתי].
(ג) [עריבין סב. וכו'].
(ד) גיטין נ"ט ע"ש. (ה) וכו'.
(ו) [ליתא דכ"ה צהניוקין ע"י
ר"ש]. (ז) [ה"ה סמימאה
ואזיל צ"ל ר' תמימה].
(ח) [כחצות קמא]. (ט) [למאן
הא: חולין כ"ט]. (י) [ע"י
ומגלין צ"ק]. (יא) [וע"י חו"ט
לעיל]. (יב) [ד"ה חו"ט
כחצות]. (יג) [ד"ה חו"ט
לעיל]. (יד) [ומקל צ"ק].

הגהות הב"ח

(א) במשנה זה הכלל כל
החשוד: (ב) ר"ש ד"ה ר'
ינאי וכו' הא חשוד חשוד
בגון:

לעני רש"י

אינטיי"ל. שומן המעיים.

מוסף רש"י

במר דכנתא. מחילוף כנתא.
ולי נחלא לשון מותרה הוא
(חולין י"ד.)

שיטה מקובצת

א' במר כנתא קניסיה:
ב' לרבא ורבא ליה בר ארא
בר אבהא לרבא:
ג' ובאיסורא פ"ח: ז' במר
כנתא: ח' חומה חמירא:
ט' המעשר כ"י מאי:
י' פ"ח: י"א דתנן האחרון
אחרון נתפס ודפרי צעמו
אסור חמירא עליה: י"ב זה
וכי כיון: י"ג נהי דארבנן
חשוד: י"ד השביעית ועל
המעשרות הוא: י"ה חשוד
אחרון: י"ו במר כנתא:
י"ז דעביי בהו איסורא:
י"ח חשוד חשוד: י"ט חשוד
בשניהם חס"ד: ע"י תיתי לו
שכר טוב וכו' ומה שפירמא
בהאי מילתא שיהי חמירא
להו ל"ה תיתי לו קללה אם
אכלתי פירות שביעית
כמותך: י"י מפרשים להכי
פריך ליה ר"ע: י"י' במר
פרולא דבב"ק: י"י' שמעיות
כיון דבעו: י"י' כ"מ שמוכר
מעשר כ"י דמיימי בכור
מעשר שני: י"י' חושש
לשאור ודבלין: י"י' כחמא
חשוד: י"י' קשיות מוקשה
ר"ת: י"י' דהרש וישן:
י"י' וי"ל דמשום כותי:
י"י' מה"ד דבאתריה דרבי
יהודה: י"י' הדין גמי מעשר: